

Lærervejledning tema 3 – På kanten?

Hvad er acceptabelt, når det drejer sig om sex?

Prostitution

Synet på seksualitet og moral er foranderligt, og derfor har samfundets tilgang til seksualitet ændret sig over tid. Her er det interessant at kigge på de seksuelle udtryk, som samfundet til forskellige tider har "dømt ude" – de, som faldt uden for de moralske normer. Blandt disse er prostituerede og homoseksuelle. I Danmark har prostitution både været tolereret og bekæmpet. I middelalderen var prostitutionen en synd, men blev alligevel "tålt". Under Skånemarkedet, der dengang var dansk, var der eksempelvis etableret flere bordeller i 1300-tallet. Men selvom prostitutionen var delvist tolereret, var de prostituerede alligevel underlagt restriktioner. Ifølge kong Hans' håndfæstning fra 1496 måtte de prostituerede ikke bære tøj, der var for dyrt eller prangende. Samtidig skulle de bære en særlig hue, så man kunne kende dem fra andre kvinder. Men der var ikke tale om et forbud imod prostitution.

Reformationen førte til ændringer i synet på seksualitet og prostitution. I den lutherske kristendom var ægteskabet en hellig institution og en grundpille i samfundets orden, og den eneste form for tilladt seksualitet var den, der udfoldede sig inden for ægteskabet. Sex uden for ægteskabet blev i lovmæssig sammenhæng karakteriseret som lejermål eller hor, og både mænd og kvinder risikerede korporlige straffe. I den optik var prostitution en trussel mod ægteskabet og den eksisterende samfundsorden, og blev forsøgt bekæmpet i 1600- og 1700-tallet. I 1568 blev det påbudt, at "skøger og bolefolk skulle miste huden til kagen". Kagstrygning var en vanærende piskning, der blev udført offentligt på byens torv, hvor kvinden blev bundet til en pæl og blev pisket på sin nøgne ryg. I 1574 skrev kong Frederik 2. til Helsingørs bogmester for at sætte en stopper for den udbredte prostitution, der rygtedes at foregå i byen: "Vi erfare, at der udi byen føres et meget utugtigt og skændigt levned af løsagtige kvindfolk, som søge did til byen mere end andens steds for det fremmede folks skyld, som der kommer udi sundet". Kongen foreslog borgmesteren vidtgående straffe til at bekæmpe de prostituerede; først pisk og udvisning fra byen, så afskæring af ørerne, og hvis kvinden vende tilbage igen, skulle hun stoppes i en sæk og druknes.

De moralske motiver for at bekæmpe prostitutionen fik med tiden følgeskab af frygten for kønssygdomme. Især syfilis var frygtet, og før udbredelse af penicillin efter Anden Verdenskrig var syfilis en uhelbredelig og i nogle tilfælde dødelig sygdom. Prostituerede, der i sagens natur havde skiftende seksualpartnere, blev set som de væsentligste smittespredere. Men da hårde straffe ikke syntes at virke hverken på antallet af prostituerede eller antallet af smittede, søgte man med tiden andre foranstaltninger til at bekæmpe prostitution og sygdomme.

Når man ser på regulering af prostitution er 1800-tallet noget særligt. Ved overgangen til 1800-tallet var prostitution forbudt ved lov. Ifølge Straffeloven af 1866, § 180, skulle "Fruentimmer, som imod Politiets Advarsel søge Erhverv ved Utugt, straffes med Fængsel." Men i løbet af århundredet opstod et system, hvor prostitutionen blev tolereret. Den udvikling skal ses i sammenhæng med samfundets øvrige udvikling i 1800-tallet med industrialisering og urbanisering. I byerne, især i København, fik kvinderne arbejde som sypiger eller tjenestepiger, der ofte var underbetalt eller sæsonbestemt. Mange kvinder levede derfor helt af eller supplerede deres indtægter ved prostitution. Byernes vokseværk fik prostitutionen til at eskalere og kønssygdommene florerede. Samtidig lod anstændigheden sig let krænke af kvinder, der prostituerede sig i det offentlige rum. Som en bekymret borger i København skrev i 1837 (Politivennen): "Her søger de både fra vinduer og fra gaden at lokke mandfolk til sig, fornærme dem som forsmår deres indbydelse og opvækker forargelse ved deres ublu adfærd. Anmelderen som har det uheld at have nogle af disse skabninger lige overfor sig, vover ikke at lade sine næsten voksne døtre komme nær til vinduet for at de ikke skal udsættes for fornærmelse af dem."

Noget måtte noget gøres. Derfor vedtog man fra lovgivers og politiets side et kontrolsystem kaldet den reglementerede prostitution. Dette system eksisterede officielt fra 1874, da "Lov om Foranstaltninger til at modarbejde den veneriske Smittes Udbredelse" blev vedtaget indtil 1906. Systemet gav politiet vidtrækkende beføjelser til at holde øje med, at prostitutionen ikke krænkede den offentlige velanstændighed. Dette betød blandt andet, at færden i det offentlige rum var begrænset for de prostituerede, som var under politiets kontrol. Samtidigt skulle systemet også sikre, at prostituerede blev undersøgt for kønssygdomme regelmæssigt, og blev indlagt til behandling, hvis de var smittede. Når en kvinde 3 gange var blevet advaret imod at prostituere sig, og 3 gange var straffet for at undlade at rette sig efter politiets advarsel, blev hun indskrevet som "offentligt fruentimmer" i politiets protokoller. Herfra var hun en offentlig kvinde – til rådighed for offentligheden – og under politiets kontrol.

Politiet jagede de såkaldte "hemmelige prostituerede" – kvinder der mentes at prostituere sig, men som ikke var indskrevet hos politiet, for at få dem ind under politiets kontrol. Mærkatet "offentligt fruentimmer" skulle nemlig stå som en slags statslig garanti for, at kvinden var kønssygdomssmittefri, idet den prostituerede var underlagt mange ugentlige lægeundersøgelser. Der blev oprettet offentlige bordeller, hvor prostituerede kunne bo og arbejde, hvor bordelvært eller -værtinde sørgede for renlighed og ordnede forhold for de prostituerede og deres kunder. Tanken var, at de mandlige kunder diskret kunne opsøge de offentlige fruentimmere på bordellerne og samtidig undgå kønssygdomme. Indskrivningen af kvinder som offentlige fruentimmere (og oprettelsen af et offentligt bordel), var dog betinget af, at man i de enkelte byråd rundt omkring i landet skulle vedtage et politiregulativ, som kvinderne kunne indskrives under. Et sådant regulativ blev vedtaget i København, men i flere større danske byer, blev de aldrig vedtaget. Selvom politiets kontrolsystemer dermed ikke havde lovhemmel, vejede frygten for at en ukontrolleret prostitution ville føre usædelighed, sygdom og død med sig, tungere end juridiske og moralske overvejelser.

Systemets opståen viser en dobbelthet i samfundets tilgang til prostitutionen. Man isolerede bordellerne langt væk fra de pænere bydele – men samtidig var der dog fra politiets og lovgivers side enighed om, at der var behov for prostituerede. Holdningen var, at mænd havde visse lyster, de måtte finde afløb for, og de prostituerede var tilgængelige for dette. Når nu behovet var der, var den bedste løsning at samle dem i bordeller, og de skulle placeres et sted, hvor anstændige borgere ikke blev generet af de skandaløse foretagender. Derfor gav man politiet hjemmel til at tvinge kvinder til at arbejde i bordeller som fuldtidsprostituerede og tvinge dem til ugentlige underlivsundersøgelser – i sundhedens og sædelighedens navn.

Det var dog langt fra alle, der delte holdningen om prostitutionens nødvendighed. Modstanderne mente, at prostitutionskontrollen var amoralsk, og lovliggjorde den usædelige prostitution i stedet for at bekæmpe den. Med tiden var der også flere og flere, der kritiserede lovgivningen for ulighed. Før 1800-tallet havde både den mandlige og den kvindelige part i prostitutionen været strafansvarlige, og manden straffedes endda hårdere. Men samtidig med at sex udenfor ægteskab blev afkriminaliseret, forsvandt den mandlige part i prostitutionen også ud af lovgivning i 1800-tallet, idet det kun var den kvindelige prostituerede, der kunne straffes.

Som tiden gik viste det sig, at prostitutionskontrollen hverken hjalp på antallet af smittetilfælde eller på samfundets sædelighedsfølelse. Til sidst måtte lovgiver bøje sig for den offentlige modstand, og i 1906 kulminerede kampen mod systemet, da den reglementerede prostitution blev ophævet. Kvinder der ernærede sig ved prostitution skulle nu i stedet straffes efter Straffelovens bestemmelser om løsgænger. Det var nemlig strafbart ikke at ernære sig ved lovligt erhverv, og det gik i praksis ud over tiggere, vagabonder og ikke mindst prostituerede.

I takt med samfundets udvikling i 1900-tallet blev færre og færre kvinder med tiden straffet for prostitution. I 1999 blev prostitution afkriminaliseret i Danmark. Hvor man tidligere straffede prostituerede ud fra et sundheds- og sædelighedsmæssigt hensyn, ser man i dag prostitution som et socialt problem, hvor man fra myndighedernes side arbejder med forebyggelse og exit-programmer. Man sporer dog alligevel stadig en ambivalens i samfundets tilgang til prostitutionen. Selvom sexsalg ikke er strafbart, er prostitution ikke et anerkendt erhverv. prostituerede er ikke beskyttet af arbejdsmiljølove og kan eksempelvis heller ikke være medlemmer af en a-kasse. Med jævne mellemrum blusser diskussionen op om, hvordan samfundet skal forholde sig til prostitution. Nogle ønsker et system som ligner det svenske system, hvor salg af sex er afkriminaliseret, mens sexkøb er strafbart. Andre, eksempelvis Sexarbejdernes Interesse Organisation, mener at et købsforbud fører til diskrimination af de prostituerede.

Homoseksualitet

I 1800-tallet overtog lægevidenskaben kirkens hidtidige monopol på køn og seksualitet. Man begyndte i højere og højere grad at vurdere seksualitet ud fra videnskabelige og sundhedsmæssige perspektiver. I løbet af 1800-tallet blev der produceret talrige lægevidenskabelige håndbøger og skrifter, som beskrev den "naturlige", sunde seksualitet og kønsroller – og ikke mindst den "unaturlige", perverse seksualitet. Begreberne homo-, hetero- og biseksualitet blev opfundet af lægevidenskaben i 1800-tallets anden halvdel. Før havde sex mellem to personer af samme køn været betegnet "sodomi" eller "omgængelse mod naturen". I middelalderen var sex mellem to mænd en synd: "Hvis en mand har samleje med en mand, som man har samleje med en kvinde, har de begge to begået en vederstyggelighed. De skal lide døden. De har selv skylden for deres død." (3. Mosebog, 18:22) Sex var beregnet på forplantning, og at spille sin sæd var en synd - derfor var både prævention, onani og analsex også syndigt. I Danske Lov fra 1683 hed det, at "Omgængelse, som er imod naturen, straffes med bål og brand." Her mentes der principielt sex alle former for sex, som ikke var "naturlig" – herunder både seksuel omgang med dyr og sex mellem to mænd, og straffen var henrettelse ved brænding på bålet. Det var dog ikke mange mænd, som fik dødsstraf for homoseksuel sex, da det var svært at bevise. Og kvinder kunne slet ikke dømmes, da forbrydelsen kort sagt bestod i penetration i et "forkert hul".

Under 1800-tallets urbanisering opstod der i byerne, især i København, homoseksuelle subkulturer, hvor ligesindede mødtes. Langt oppe i 1800-tallet blev kvindens kønsdrift betragtet som ikke-eksisterende og kvindelige homoseksualitet var ikke en del af straffelovgivning. Derfor kunne kvinder leve sammen uden at blive betragtede som unaturlige. Men med opfindelsen af begrebet homoseksualitet ændredes synet på sex mellem personer af samme køn. Seksualitet blev nu set som et udtryk for en særlig kønsdrift, der gennemstrømmede det enkelte menneske. Den ændrede opfattelse fik konsekvenser for både lovgivningen og måden, man tænkte om køn og seksualitet på.

Lægevidenskabens beskrivelse gjorde homoseksualitet til en tilstand og ikke en handling – homoseksuel var noget man var, og ikke noget man gjorde – og det burde man ikke straffes for. Alligevel var seksuel omgang mellem to personer af samme køn strafbart indtil 1930 i Danmark. I 1906 udbrød en skandale i København kaldet den store sædelighedssag, hvor en række mænd blev dømt for omgængelse mod naturen og homoseksuel prostitution, som var blevet forbudt i 1905. En række aviser tog sagen op, og bragte sensationsprægede artikler om homoseksualitet og mandlig prostitution. Som Aarhus Stifts-Tidende skrev i 1906: "Den Degeneration, der kendetegner vor Tid, og som sætter sine Mærker særligt dybt i Begreberne om Moral og Sædelighed, er ved den foreliggende Sag atter blevet konstateret paa en højst uhyggelig Måde, idet der nu foreligger Bevis for, at der i Hovedstaden gennem flere Aar har bestået et helt Samfund af Sædelighedsforbrydere, der har opereret i Fællesskab, degenererede og demoraliserede, måske mer eller mindre sindssyge personer med perverse Tilbøjeligheder på Kønslivets Område...".

En moralsk panik bredte sig i samfundet, men samtidig var sagen med til at bringe homoseksualitetsbegrebet ud i offentligheden. I 1907 anbefalede kriminalistforeningen, at homoseksualitet blev afkriminaliseret. På sigt blev homoseksuelle mænd dog idømt mildere straffe, og i 1930 blev homoseksuel sex afkriminaliseret. Homoseksualitet var dog ikke retligt ligestillet med heteroseksualitet. Der var en udbredt bekymring for "forførelse" – at man kunne forføres til homoseksualitet. Derfor var den seksuelle lavalder for homoseksuelle højere end for heteroseksuelle. Med tiden ændrede lovgivningen sig gradvis fra diskrimination til et fokus på ligestilling og homoseksuelles retsbeskyttelse. I 1973 blev det såkaldte danseforbud ophævet, som forbød to mænd at danse sammen på et offentligt sted. Den seksuelle lavalder blev ligestillet i 1976, og i 1981 blev homoseksualitet officielt fjernet fra Sundhedsstyrelsens liste over psykiske sygdomme. I dag opfattes Danmark som et foregangsland, når det gælder ligestilling for homoseksuelle.

Trigger – i gang med emnet

Hvor går grænsen?

I grupper eller på klassen kan eleverne finde eksempler på:

- Hvad der er acceptabelt/lovligt, når der drejer sig om sex?
- Hvad der ikke er acceptabelt/lovligt, når det drejer sig om sex?
- Hvad der er i "gråzonen", når det drejer sig om sex?

Eleverne bruger deres historiske indsigt til at drøfte eksempler på, hvad der er acceptabelt/lovligt, når det drejer sig om sex, har ændret sig i tidens løb.

Drøftelserne bruges som afsæt for, at eleverne formulerer undersøgelsesspørgsmål om prostitution i et historisk og samfundsmæssigt perspektiv. Og/eller undersøgelsesspørgsmål, der er rettet mod sex mellem personer af samme køn. Spørgsmålene kan bearbejdes til problemstillinger, som eleverne søger at belyse ved hjælp af temaets kilder.

Historiske billeder

Læreren kan lave en billedsamling af prostituerede fra f.eks. 1600-tallet, som findes på internettet. Brug søgeord som "drawing"+"prostitute"+"16th century". I grupper eller på klassen drøfter eleverne, hvilken opfattelse af de prostituerede, som billederne udtrykker.

Drøftelserne bruges som inspiration til og afsæt for, at eleverne formulerer undersøgelsesspørgsmål om prostitution i et historisk og samfundsmæssigt perspektiv. Spørgsmålene kan bearbejdes til problemstillinger, som eleverne søger at belyse ved hjælp af temaets kilder.

Forslag til undervisningsforløb

Emnet tilrettelægges som et gruppearbejde

Det er oplagt, at undervisningen i emnet tilrettelægges som et gruppearbejde, hvor hver gruppe arbejder med et tema. En gennemgående og fælles problemstilling kan f.eks. rumme undersøgelsesspørgsmål som:

- Hvad er ændret, og hvad er stort set uforandret?
- Hvilke faktorer har skabt forandringer, og hvorfor er noget det samme?
- Er forandringerne overvejende et fremskridt/en tilbagegang – hvorfor og for hvem?
- Hvilke historiske konsekvenser ses i dag – og hvad kan de have fremover?

Hver gruppe drøfter den gennemgående problemstilling, og præciserer den ud fra det valgte tema og evt. med inspiration fra triggeren.

Det er hensigtsmæssigt, at læreren udarbejder en liste med henvisninger til relevante sider i klassens analoge eller digitale didaktiske læremiddel, som kan støtte elevernes forståelse af temaets problematikker.

I afslutningen af forløbet kan grupperne præsentere resultatet af deres arbejde med det valgte tema.

Kilderne

I arbejdet med kilderne kan gruppen drøfte og belyse spørgsmålene, der er udarbejdet til udvalgte eller alle kilderne i temaet.

En anden og mere udfordrende tilgang er, at lade gruppens arbejde tage afsæt i bearbejdelsen og præcisering af den gennemgående problemstilling, som også rummer de spørgsmål, der f.eks. er udsprunget af elevernes arbejde med triggeren. Gruppens endelige problemstilling er afgørende for gruppens valg og brug af kilder.

Fælles Mål

Herunder er eksempler på kompetenceområder og –mål og færdigheds- og vidensområder til 7.-9. klasse, som kan være relevante i forløbet. Desuden er der inspiration til faglige mål. Nogle tager afsæt i de vejledende færdigheds- og vidensmål, og andre kan udtrykke mulige mål for elevernes læreproces.

Kompetenceområder og -mål	Færdigheds- og vidensområder	Til inspiration: faglige mål
Kronologi og sammenhæng Eleven kan på baggrund af et kronologisk overblik forklare, hvorledes samfund har udviklet sig under forskellige forudsætninger	Kronologi, brud og kontinuitet	<ul style="list-style-type: none"> • Eleven kan diskutere grunde til ændringer i synet på prostitution • Eleven kan gøre rede for den gradvise legalisering af homoseksualitet
	Principper for overblik	<ul style="list-style-type: none"> • Eleven kan kronologisk beskrive sammenhænge mellem samfundsudvikling og synet på prostitution
Kildearbejde Eleven kan vurdere løsningsforslag på historiske problemstillinger	Historiske problemstillinger og løsningsforslag	<ul style="list-style-type: none"> • Eleven kan identificere problemstillinger i temaet om prostitutionens historie • Eleven kan formulere historiske spørgsmål til prostitutionens historie
	Kildeanalyse	<ul style="list-style-type: none"> • Eleven kan vælge relevante kilder til belysning af en problemstilling • Eleven kan analysere og tolke kilder om ægteskabets historie
Historiebrug Eleven kan forklare samspil mellem fortid, nutid og fremtid	Historisk bevidsthed	<ul style="list-style-type: none"> • Eleven kan med inddragelse af den erhvervede historiske viden om fra temaet

		argumentere for sin egen opfattelse af prostitution og homoseksualitet
--	--	--

Opgaver

Aviser for mere end 100 år siden

Prostitution har altid været diskuteret. På www2.statsbiblioteket.dk/mediestream har man fri adgang til aviser fra før 1920. Vælg "aviser" og marker "Søg kun i det, du har adgang til". Ordet "prostitution" giver mere end 10.000 hits. Ordet "homoseksuelle" giver ca. 1.000 hits.

I grupper kan eleverne f.eks.:

- Undersøge, hvad aviserne har skrevet om prostitution/og eller homoseksualitet i en bestemt periode og/eller måske i den/de avis(er), der udkom i deres lokalområde.
- Finde og analysere annoncer om prostitution og/eller homoseksualitet.

Bemærk at avissiderne gengives i den originale udgave, og at det kan være en udfordring elever at læse gotisk skrift.

Evaluering

Tidslinje

Grupperne eller klassen kan udarbejde en fælles tidslinje, f.eks. med brug af programmet Tiki-Toki. På den indsættes afgørende begivenheder fra de enkelte tematikker.

Klassedrøftelse eller individuel

Har klassen valgt en fælles og gennemgående problemstilling i forløbet, er det relevant at gøre den til det centrale i evalueringen. Det kan f.eks. gøres i en klassedrøftelse, eller den enkelte elev kan skrive et kort essay, hvor han forholder sig begrundet til hele eller dele af problemstillingen.

Spørgsmål til kilderne i temaet: På kanten

1. Love om prostitution før 1800-tallet

Kilde 1:

- Hvilke grunde kunne der være til, at kong Hans udstedte lov?
- Hvilke kilder ville du gerne have, hvis du vil vide, om loven blev fulgt eller ej?

Kilde 2:

- Hvad fortæller loven om myndighedernes syn på prostitution?
- Hvem af de to (kunden eller den prostituerede) bliver efter din mening straffet hårdest? Begrund.
- Efter Danske Lov var prostitution forbudt. Hvem (kunden eller den prostituerede) begår efter din opfattelse den alvorligste lovovertrædelse? Begrund.

Kilde 3:

- Hvad viser kilden om, hvordan og hvor kagstrygningen foregik?
- Kagstrygning og straf i det offentlige rum var afskaffet, da billedet blev lavet. Hvad tror du, at ophavsmanden (kunstneren) vil fortælle med tegningen?
- Hvilke virkemidler bruger han?
- Kender du samfund og kulturer, hvor man kan straffes med pisk i det offentlige rum? Hvad kan være forklaringen på, at den slags straffe stadig bruges?

2. Sygdom og moral

Kilde 2

- Hvorfor tror at man holdt op med at straffe manden for at købe sex hos prostituerede, mens det stadig var forbudt for en kvinde at sælge sex? Begrund?
- Hvad klager den bekymrede borger over? Hvorfor?

3. Til salg

Kilde 1:

- Hvor gammel er Jenny, da hun straffes?
- Giver billedet indtryk af, at hun har den alder?
- Undersøg hvad strafarbejde efter straffeloven fra 1866 betød.

Kilde 2:

- Hvor gammel er Sofie, da hun arresteres?
- Undersøg hvem der kunne indføre hende som "offentligt fruentimmer"?
- Hvilke konsekvenser havde det mon for Sofie?

4. Er prostitution nødvendigt

Kilde 1:

- Hvad kan være forklaringen på, at kvinden blev anset for at have ansvaret for, at kønssygdomme blev spredt?
- Hvad er ophavsmandens (Sophus Engelsted) opfattelse af ansvaret?
- Hvad kan være grunden til, at det kun er kvinder, "som kan underkastes kontrol under vores nuværende samfundsforhold"?

Kilde 2:

- Hvordan argumenterer ophavsmanden (Vilhelm von Rosen) for, at prostitution er nødvendig?
- Få ville i dag være enig i ophavsmandens argumentation. Hvorfor?

5. Skrappe regler for de prostituerede

- Hvilke begrænsninger lægger reglerne på de prostitueredes frihed?
- Hvad er formålet med reglerne set fra samfundets side?
- Overvej hvordan det har været som kvinde at være indskrevet som offentligt fruentimmer?

6. Nogle kæmpede mod prostitutionsloven

Kilde 1:

- Hvordan argumenteres i kilden mod prostitutionsloven?
- Hvilket ansvar tillægger kilden manden for, at der er prostitution?
- Hvad er ifølge kilden årsagen til, at mænd ikke skal undersøges af en læge?

Kilde 2:

- Hvordan kan du se, at udsagnet er ironisk?
- Hvem har ifølge kilden "lært" befolkningen, at der var forskelle på mænds og kvinders seksuelle behov?

7. Bog og maleri om prostitution

- Mener du, at det har haft betydning for forbuddet mod bogen "Albertine", at kun mænd sad i lovgivende, udøvende og dømmende institutioner? Begrund.

Kilde 1:

- Hvorfor mon Albertine ikke undersøges af en kvindelig læge?
- Hvilket kvindesyn kommer til udtryk i kilden?

Kilde 2:

- Hvilket indtryk får du af kvinderne på billedet? Forklar.
- Hvem af kvinderne på billedet er efter din opfattelse Albertine? Hvorfor?
- Hvad er ophavsmandens (Christian Krohg) budskab, og hvilke virkemidler anvender han?
- Hvad i motivet kan have forarget mange mennesker?

8. Frelse de faldne

Kilde 1:

- Hvad fortæller foreningens navn, "Foreningen til forvildede unge Pigers Frelse", om synet på prostitution – og om ansvaret for, at prostitution fandtes?
- Hvad er ifølge kilden forklaringerne på prostitution?
- Hvordan kan du ud fra indholdet af kilden se, at den er mere end 125 år gammel?
- Hvilke ligheder og forskelle mener du, at der er mellem foreningens forklaringer og nutiden?

Kilde 2:

- Mener du, at nr. 72's historie er typisk for prostituerede i slutningen af 1800-tallet? Begrund.
- Hvilket syn har kilden på nr. 72? Begrund med eksempler.

Kilde 3:

Hvad mon der fik moren til at melde sin datter til myndighederne?

Hvilke kilder ville du gerne have, hvis du skal vurdere troværdigheden af morens beskrivelse af datteren?

9. Ændring af prostitutionsloven

- Hvilke grunde kan der være til, at kontrolsystemet ikke førte til et fald i antal af mennesker, der var smittet med syfilis?
- Hvordan ændrer loven politiets opgave i forhold til de prostituerede?
- Ingen prostitution uden kunder. Hvad sker der med mændene, hvis de opsøger en prostitueret?

10. Prostitution i dag

Kilde 1:

- Hvem kan ifølge kilden bruge Reden?
- Hvad kan være forklaringen på, at der ikke skrives direkte, at det er prostituerede, der bruger Reden?

Kilde 2:

- Man kan ikke på bygningen eller skiltet direkte se, hvem der kan bruge Reden. Hvorfor mener du, at man har valgt det?
- Undersøg hvad organisationen KFUK er, og hvorfor den har påtaget sig denne opgave.

11. Skal det være forbudt at forbudt

- Læs om partiernes holdning til købesex og deres begrundelser for denne holdning. Hvilket parti og dens begrundelser er du mest enig med? Begrund.

12. Mandlig homoseksualitet i lovene

Kilde 1:

- Hvordan blev denne straf udført i praksis?

Kilde 2:

- Hvad er ifølge Bibelen straffen for mandlig homoseksualitet?
- Hvad kan være forklaringen på, at Bibelen (Det gamle Testamente) havde en så hård straf for homoseksualitet?

Kilde 3:

- Hvordan straffes de to mænd?
- Hvor bliver de straffet? Hvorfor mon det?

13. Homoseksuel prostitution

Kilde 1:

- Hvordan bliver de homoseksuelle beskrevet i avisartiklen?
- I artiklen beskrives det, at lægevidenskaben så homoseksualitet som noget, man var født med. Var artiklens forfatters holdning?
- Middagsposten var en del af "smudspressen" i starten af 1900-tallet, som bragte de sene nyheder med masser af afsløringer og skandaler? Kan det have haft en betydning for den måde, som avisen dækkedes retssagen mod de homoseksuelle mænd?

Kilde 2

- Hvorfor tror du, at fotografiet blev beslaglagt af politiet? Begrund.
- Tror du at et billede som dette ville blive set som pornografi i dag?

14. En grim lod mod de homoseksuelle

Kilde 1:

- Hvad kan være begrundelsen for forskelle mellem den kriminelle lavalder for hetero- og homoseksuelle?

Kilde 2:

- Hvordan argumenterer kilden for ens aldersgrænse for hetero- og homoseksuelle?
- Er du enig? Begrund.

Kilde 3:

- Hvad var ifølge kilden grunden til, at man i 1976 lavede ens aldersgrænse for hetero- og homoseksuelle?
- Hvorfor tror du, at loven blev lavet om i 1976? Begrund?

15. Danmark – et foregangsland

Kilde 1:

- Hvad er det for en "verdenshistorie", der blev skrevet iflg. indslaget i tv-avisen?
- I slutningen af klippet omtales en demonstration mod loven. Hvem står bag den?

- Demonstranterne kalder omtaler dagen, hvor loven føres ud i livet for sodomadagen. Undersøg hvad denne betegnelse dækker over.

Kilde 2:

- Hvilket indtryk giver kilderne af Priden?
- Nogle LBGT-personer er kritiske over for den udklædte og farverige deltagere. De mener, at det giver indtryk af, at LBGT-personer er anderledes end andre. Har de en pointe? Begrund.

16. Stadig på kanten?

- Drøft om de udfordringer, som Pernille oplever, er generelle for LBGT-personer.
- Drøft om der skal gøres noget – og hvad der i givet fald skal gøres, for at mindske disse udfordringer.